

LOUIS BRAILLE

1809. január 4-én született Louis Braille vak francia pedagógus, feltaláló, a vakok által az egész világon használt írás, azaz a róla elnevezett Braille-írás létrehozója.

Louis Braille egy Párizs melletti kis faluban, Coupvray-ban született. Édesapja bőrdíszműves és szíjgyártó mesterként dolgozott. Az apja műhelyében érte baleset három éves korában, játék közben egy hegyes eszközzel megbökte a szemét. A szem környéki sebek elfertőződtek, és rövid idő múlva mindkét szeme világát elveszítette.

Iskolai tanulmányait először látó gyermekek között, normál iskolában kezdte, és hallás útján tanult. Tízéves kora után a párizsi vakok intézetébe került, de nem kedvelte a bentlakásos iskolát, nem nyújtott számára nyugodt, biztonságos légkört. Az iskola célja az volt, hogy a látássérült diákok szakmát tanuljanak, később pedig mesteremberek mellett vagy a kereskedelemben tudjanak elhelyezkedni. Braille itt ismerkedett meg a Valentin Haüy által, vakok számára kidolgozott olvasási módszerrel: a speciális könyvek papírba domborított betűkkel készültek, amit a látássérültek az ujjukkal követni tudtak. Az iskolában írni viszont nem tanították meg a vakokat és az intézmény könyvtárában is csak kevés volt ezekből a domborított nyomású könyvekből.

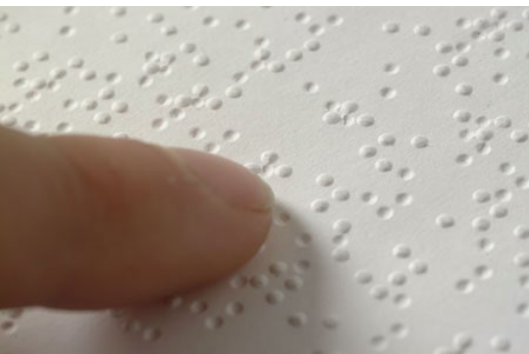
Nagy hatást gyakorolt Braille-ra amikor 1821-ben egy katona, bizonyos Charles Barbier meglátogatta az iskolát, hogy bemutassa az általa kifejlesztett „éjszakai írást”. A tizenkét domború pontból álló rejtjeles írás segítségével a katonák a sötétben, beszéd nélkül is tudtak kommunikálni. A módszer a gyakorlatban túl bonyolultnak bizonyult, viszont ez adta az alapötletet a Braille által később kidolgozott íráshoz. Amikor 1824-ben Braille befejezte tanulmányait, egy ideig egyházi orgonistaként dolgozott és néha apja műhelyében segédkezett. A korabeli varrógépeket használva, melyek hat ponton varrták meg az anyagot, ismerte fel, hogy a hat-pont rendszer egyetlen ujjhegy tapintásával értelmezhető.

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k
⠁	⠃	⠉	⠑	⠅	⠋	⠗	⠓	⠎	⠊	⠇
l	m	n	o	p	q	r	s	t	u	v
⠡	⠣	⠤	⠥	⠦	⠧	⠨	⠩	⠪	⠫	⠬
w	x	y	z							
⠭	⠮	⠯	⠰							

Így leegyszerűsítette Barbier jelrendszerét: a hat pont egy kis, álló téglalapban helyezkedik el, úgy, hogy a téglalap három pont magas és két pont széles. A pontok számozása fentről lefelé történik a baloldali soron. Attól függően, hogy a hat lehetséges pontból melyeket használjuk fel, domborítjuk ki, egy betűt, vagy más karaktert kapunk. A pontok nagysága mindig egyforma. A pontok közti szünet jelzi, ha újabb információ következik.

A Braille által kidolgozott pontrendszer lehetővé tette a gyors tanulást, az olvasást és az írást a vakok számára. Az első Braille írásban kiadott könyv 1829-ben jelent meg, a módszert az 1844-es párizsi ipari kiállításon is bemutatták. Louis Braille már nem élhette meg módszerének hazai és nemzetközi sikerét. Bár a Braille-írásnak köszönhetően a párizsi vakok intézetének elismert tanár lett, az általa kifejlesztett rendszert az iskolában nem használták, azt csak 1854-ben ismerték el hivatalosan Franciaországban. Braille két évvel korábban, 1852. január 6-án halt meg tuberkulózisban.

A Braille-írás a XIX. század végére az egész világon elterjedt. Magyarországon 1893-ban vezették be. Ma majdnem minden nyelvnek megvan a Braille-változata, és napjainkban már léteznek kottaírási és tudományokhoz kapcsolódó jelek is. Braille születése után 100 évvel, 1909-ben Picht Oszkár megszerkesztette a Braille-írás alapuló vak-gyorsírógépet. Braille rendszere mind az oktatásban, mind a munkaerőpiacon korábban elképzelhetetlen, új lehetőségeket nyitott meg a vakok számára. Napjainkban már minden nagyobb intézményben megtalálhatóak a Braille-írással ellátott táblák is.

1952-ben, Louis Braille halálának századik évfordulóján Párizsban, az ünnepélyes megemlékezésen jelen volt Helen Keller amerikai író is. Ő az első siket és vak nő, aki egyetemi diplomát szerzett.

2009-ben, Braille születésének 200. évfordulóján eurót, dollárt és rúpiát is vertek Braille emlékének tiszteletére.

Források:

<http://www.mvgyosz.hu/louis-braille-elete>

http://www.vgykeme.hu/a_vakiras-olvasas/louis_braille_elete.html

http://www.ng.hu/Civilizacio/2009/10/200_eve_szuletett_Louis_Braille

http://www.ng.hu/Civilizacio/2005/01/Louis_Braille_halala

[http://www.bacsvakok.hu/index.php?page=page&name=Negyven_eves_a_Picht_vakirogep\(blindenwelt, 1939 5. Dr. Ferencz Ignác\)](http://www.bacsvakok.hu/index.php?page=page&name=Negyven_eves_a_Picht_vakirogep(blindenwelt, 1939 5. Dr. Ferencz Ignác))

<http://mno.hu/hetvegimagazin/nagyon-keves-vak-ismeri-a-braille-irast-1381129>

AGORA

TUDOMÁNYOS
ÉLMÉNYKÖZPONT
DEBRECEN